

O(08)1270:9

Bruksela, 22 października 2008

PROJEKT STANOWISKA KOMITETÓW COPA-COGECA NA TEMAT PRZYSZŁEGO WSPARCIA DLA SEKTORA OWIEC

Hodowla owiec stanowi bardzo ważną działalność rolną w Europie i na świecie. Jak i inne przeżuwacze, owce obecne są we wszystkich krajach Europy. Przeżuwacze, jako roślinożercy, posiadają zdolność przekształcania trawy w białka przyswajalne przez człowieka. Oprócz ich funkcji dostarczania pożywienia i wełny, owce tworzą dziedzictwo kulturowe europejskich pejzaży, stanowiąc ważne źródło zatrudnienia na obszarach wiejskich Wspólnoty. Wypas, łąki oraz naturalne utrzymanie mniej urodzajnych i trudnych do zagospodarowania przez inną działalność rolną powierzchni stanowią ogromne atuty, jakie hodowla owiec oferuje w celu zachowania równowagi środowiska (utrzymanie bioróżnorodności, jakości wody, walka z erozją i powodzią, magazynowanie dwutlenku węgla zawartego w substancji organicznej gleby) oraz spójności społecznej na obszarach wiejskich.

Trzeba również stwierdzić, iż hodowla owiec – podmiot trwałego i wielofunkcyjnego rolnictwa – spotyka się z wieloma trudnościami gospodarczymi oraz strukturalnymi w wielu krajach Wspólnoty. Zasięg tych trudności tłumaczy działania wspólnotowe mające na celu uratowanie sektora oraz zapobieganie długotrwałym konsekwencjom środowiskowym, społecznym i bezpieczeństwa żywności.

1. Komitety COPA i COGECA przedstawiły już swoje reakcje na komunikat i na wnioski Komisji na temat Przeglądu WPR¹.
2. Przegląd jest okazją do zaradzenia obecnej trudnej sytuacji panującej w sektorze małych przeżuwaczy, jak również dla sektora mięsa owczego. Jednakże, trzeba również znaleźć odpowiedzi na długoterminowe wyzwania, aby móc promować trwałość hodowli owiec w Europie.

PRIORYTETOWE DZIAŁANIA

DZIAŁANIE NA POZIOMIE RYNKU

Handel międzynarodowy, szczególnie import

3. Importowane mięso owcze z krajów trzecich, zamrożone lub schłodzone, przebywa miliony kilometrów i dociera do Europy w ważnych momentach dla dobrej waloryzacji produkcji europejskiej (Wielkanoc, święta końca roku). Tak naprawdę, import ten wywiera presję na spadek cen produktów europejskich. Komitety COPA i COGECA stanowczo sprzeciwiają się wzrostowi tego importu.
4. Ewentualne porozumienie w WTO, takie jak opisywane jest obecnie (obniżenie taryf celnych), niesie ze sobą ryzyko radykalnego zachwiania stabilności i trwałości sektora owiec w Europie.
5. Z powodu braku zrównoważonego globalnego porozumienia dla europejskiego rolnictwa, ważne jest dla sektora posiadanie opcji wyznaczania niektórych linii taryfowych dla jagnięciny jako wrażliwych w WTO. W tej sytuacji preferencja wspólnotowa powinna pozostać.

¹ PR(08)126 Reakcja Komitetów COPA i COGECA na komunikat Komisji dotyczący Przeglądu reformy WPR w 2003 roku.

POCC(08)4079 :4 Reakcja Komitetów COPA i COGECA na propozycje legislacyjne związane z Przeglądem WPR.

6. W każdym razie, bardzo ważne jest, aby każdy importowany produkt oraz każde zwierzę służące do produkcji, respektowały europejskie normy w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego, śledzenia i oznakowania zwierząt, zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz ochrony środowiska. Jednakże obecnie się tak nie dzieje. W tym kontekście, Komitety COPA i COGECA proszą Komisję o konkretną odpowiedź na fundamentalne tematy przywołane podczas Rady Ministrów Rolnictwa, która odbyła się w czerwcu 2008².

Rynek wewnętrzny

7. W kontekście obecnie trudnej sytuacji w sektorze, potrzebna jest promocja, poprzez równorzędne działania, konkurencyjność producentów europejskich, aby mogli oni czerpać większy dochód z rynku oraz w celu polepszenia wydajności ich gospodarstw.

➤ Etykietowanie mięsa owczego – podkreślenie pochodzenia produktu

8. Europejski konsument musi znać pochodzenie geograficzne mięsa owczego, które kupuje. W celu odróżnienia mięsa owczego produkowanego lokalnie od mięsa importowanego, europejscy producenci i ich spółdzielnie domagają się obowiązkowego oznakowania pochodzenia mięsa owczego (włącznie z mięsem importowanym). Etykieta ta musi obowiązkowo zawierać informacje dotyczące kraju pochodzenia produktu (nazwa kraju trzeciego dla mięsa importowanego) i pochodzenie « Unia Europejska », wraz z dodatkowymi wzmiankami, dotyczącymi na przykład warunków hodowli, jeśli podmioty sobie tego życzą.
9. Wszystkie te środki powinny pozwolić na nadanie większej wartości produkcji europejskiej, zachowując przy tym racjonalną cenę mięsa dla konsumentów. W związku z tym, trzeba przewidzieć specyficzną dla etykietowania mięsa owczego legislację europejską. Jednakże, takie etykietowanie nie powinno poddawać w wątpliwość oznaczeń geograficznych oraz inicjatyw oznakowania istniejących w niektórych krajach często uważanych za skomplikowane (systemy certyfikatów, jakościowe strategie regionalne).

➤ Przejrzystość w łańcuchu żywnościowym

10. W celu rozdzielenia marż w łańcuchu żywnościowym, czy to w sektorze mięsa czy innych produktów pochodzących z hodowli owiec, trzeba jasno poinformować wszystkie podmioty sektora oraz społeczeństwo o cenach mięsa owczego na poziomie produkcji, przetwórstwa, dystrybucji i konsumpcji. Przejrzysta informacja na temat tworzenia się cen jest koniecznym krokiem do zmniejszenia zachwiania równowagi w łańcuchu żywnościowym. W końcu, powinno to pomóc uniknąć zbyt wielkiego obniżania cen.
11. W tym celu, wspólnotowe obserwatorium cen i korzystnych marż powinno zostać utworzone i informacja ta powinna być podana zainteresowanym osobom.

➤ Promocja europejskiego produktu poprzez jego pochodzenie

12. Poziom konsumpcji mięsa owczego w Europie nie oddaje wystarczająco zalet tego produktu żywnościowego (produkcja rolna typu raczej szerokiego, respektująca środowisko i dobrostan zwierząt, respektująca normy higieniczne i ścisłe normy sanitarne we Wspólnocie).
13. Mięso owcze produkowane lokalnie według europejskich norm pozostanie atutem dla europejskiego społeczeństwa. Dla zachowania i rozwijania zainteresowania konsumentów i młodych dla tego mięsa, trzeba wzmocnić i ulepszyć promocję na rynku wspólnotowym, szczególnie poprzez informacje na temat pochodzenia produktu i jego zalet.

² Memorandum na temat importu żywności, zwierząt i roślin: bezpieczeństwo sanitarne i zgodność z normami wspólnotowymi (dokument Rady 10698/08)

14. Aby to uczynić, Wspólnota musi zwiększyć swój budżet przeznaczony na promocję. Głównym przesłaniem Komitetów COPA-COGECA, jeśli chodzi o promocję produktów rolnych³ jest wzięcie pod uwagę przez Komisję, szczególnie jeśli chodzi o działania promocyjne na poziomie paneuropejskim, przejrzystości i uproszczenia procedur administracyjnych związanych z programami promocyjnymi oraz możliwość promocji, ze wspólnotowego budżetu, mięsa owczego produkowanego w krajach UE.

DZIAŁANIE NA POZIOMIE PRODUKCJI

Potrzeba restrukturyzacji w celu polepszenia konkurencyjności

15. Zawód ten potrzebuje strukturalnych środków, które wzmocniłyby rolę produkcji owiec w europejskim modelu wielofunkcyjnego rolnictwa.
16. W niektórych regionach Wspólnoty, lepsza organizacja sektora może zwiększyć konkurencyjność. Uznanie prawne oraz zachęcanie do tworzenia i zarządzania stowarzyszeniami producentów mięsa i mleka powinno być ustanowione, aby pozwolić na kolektywną koncentrację podaży, zmniejszenie kosztów związanych z przetwórstwem i wdrożeniem do obrotu produktu oraz na zwiększenie wartości dodanej dla producentów, na przykład poprzez pomoc dla hodowców, aby mogli oni polepszyć i zainwestować w marketing.
- 17.* Produkcja owczego mleka rozwinęła się w niektórych regionach Wspólnoty do tego stopnia, że stanowi ona w pewnym stopniu trwałą alternatywę gospodarczą dla produkcji jagnięciny. Programy rekonwersji na produkcję mleczną powinny być wspierane i wdrażane tam, gdzie jest to konieczne.
18. Innowacja oraz szerzenie wiedzy technicznej będzie niezbędne dla optymalizacji kosztów produkcji oraz dla wzmocnienia konkurencyjności hodowców. Rozwój badń w tej dziedzinie musi być wspierany przez Wspólnotę. Badania powinny zawierać również koordynację z dziedzinie ulepszeń genetycznych.

Wsparcie budżetowe dla hodowli owiec

- 19.* Aby hodowcy mogli czerpać większy dochód z rynku, istnieje obecnie jedynie bardzo ograniczona marża w kwestii zwiększania cen mięsa owczego czy też produktów powiązanych, takich jak wełna. Specyficzne wsparcie dla hodowli owiec pozostaje dzisiaj niezbędne, aby wspierać dochód hodowców oraz ustabilizować sektor, ponieważ hodowcy muszą stawić czoła ciągłemu wzrostowi kosztów produkcji i bardzo ważne jest, aby mogli oni je pokryć.
20. Zaprzestanie produkcji może mieć poważne konsekwencje w kwestii zatrudnienia oraz dynamiki społecznej obszarów wiejskich, w kwestii środowiska oraz z punktu widzenia dziedzictwa kulturowego. Powinny zostać zaproponowane i wdrożone odpowiednie środki wsparcia dla różnych sytuacji w krajach członkowskich aby utrzymać długoterminową hodowlę owiec w poszczególnych regionach. Środki te przyniosłyby stabilność i pozwoliłyby na wynagrodzenie usług publicznych niezwiązanych z rynkiem (dobrostan zwierząt, utrzymanie pejzaży, ochrona środowiska) świadczonych przez rolników.
21. W produkcji mięsa owczego, koszty inne niż koszty związane z produkcją, koszty administracyjne oraz specyficzne koszty związane z transportem oraz dystrybucją produktu (coraz większy popyt na opakowania produktu), szczególnie ciążą na gospodarce sektora. Trzeba w skuteczny sposób zarządzać kosztami produkcji w celu zwiększenia produktywności sektora. Inwestycje mające na celu polepszenie tej produktywności powinny być wspierane przez Wspólnotę, bez wyłączenia możliwości zwrócenia się do innych źródeł finansowych WPR (np. fundusze regionalne).

³ PPA(07)17 COPA-COGECA, CIAA i CELCAA Komunikat o promocji produktów rolnych

* zastrzeżenie NFU

Lepsze zarządzanie ryzykiem i kryzysami

22. Poza ryzykiem związanym z klimatem i sytuacją rynkową, każde zachwianie równowagi sanitarnej może mieć poważne konsekwencje dla hodowli owiec. Skuteczne i racjonalne zastosowanie wspólnotowej strategii dla zdrowia zwierząt będzie bardzo ważne dla zapobiegania i zarządzania ryzykiem/kryzysami sanitarnymi oraz chorobami, takimi jak pryszczycza czy choroba niebieskiego języka.
23. Każda strategia sanitarna stosowana dla sektora musi brać pod uwagę ostatnie dane naukowe. Powzięte środki muszą być proporcjonalne do ryzyka oraz brać pod uwagę stosunek koszt/korzyści. Jest to bardzo ważne dla tego sektora.
24. Poza ryzykiem sanitarnym, hodowla owiec w wielu regionach europejskich narażona jest na ciągłe ataki wielkich drapieżników, szczególnie wilków. Ataki te powodują bezpośrednie straty (straty zwierząt) i pośrednie straty (np. utrata mleka, utrata dziedzictwa genetycznego) dla gospodarstw. Takie ataki i straty powinny być uznane jako część ryzyka rolnego i spójne reguły odszkodowania powinny być przewidziane dla najbardziej narażonych gospodarstw (np. tych, które znajdują się w strefach ryzyka).
25. Europejscy producenci podkreślają konieczność rozwiązania konfliktów pomiędzy interesem działalności gospodarczej a ochroną środowiska. Komisja Europejska powinna zaproponować system zarządzania tymi konfliktami, proponując dialog i dostarczając hodowcom niezbędnych informacji.

Śledzenie i oznaczenie owiec

26. Wszelkie oznaczenie owiec musi być do przyjęcia z punktu widzenia gospodarczego, do wykonania, bezpieczne dla zwierząt i praktyczne z punktu widzenia wdrożenia. Obecnie identyfikacja elektroniczna nie jest praktyczna, jest droga i nie funkcjonuje w praktyce w godny zaufania sposób w Unii Europejskiej. Zostało to wykazane przez próby przeprowadzone w całej UE, a także przez praktyczne doświadczenia zdobyte w państwach, gdzie próbowano już wdrożyć system identyfikacji elektronicznej. Europejscy producenci pragną, aby identyfikacja elektroniczna była dobrowolna i aby realistyczna ocena została poczyniona przed przejrzeniem potrzeb i skuteczności w kwestii kosztów stosowania identyfikacji pogłowa owiec. Aby zmniejszyć wpływ gospodarczy na producentów, nabycie oraz rozwój systemu identyfikacji elektronicznej powinny być wspierane przez Wspólnotę i kraje członkowskie, odnosząc się na przykład do osi 1 i 2 filara.

ŚRODKI UZUPEŁNIAJĄCE

27. **Dodatkowe środki** do środków wyżej wymienionych powinny być rozwinięte w celu wzmocnienia konkurencyjności oraz reakcyjności producentów oraz sektora spółdzielczego na sygnały płynące z rynku. Władze europejskie powinny skupić się głównie na następujących aspektach :
28. Promocja nauczania oraz komunikacji na temat zawodu. Promocja zawodu hodowca/pasterz owiec jest bardzo ważna. Sektor, aby przetrwać, potrzebuje młodego pokolenia. Ponadto, pozytywna komunikacja na temat korzyści dla społeczeństwa pochodzących z pogłowa owiec i produktów ich hodowli, pozwolą producentom na odzyskanie ich pozycji w społeczeństwie. Trzeba więc przeprowadzić działania komunikacyjne i wymiany profesjonalne sektora z szerokim audytorium oraz placówkami szkolnymi. Powinny być promowane programy mobilności pracowników oraz uczniów rolnictwa pomiędzy krajami. Trzeba również promować rozwój kształcenia hodowców, aby mogli oni lepiej przyswoić wiedzę dotyczącą badań w ich gospodarstwach.
29. W niektórych okresach roku (okres kocenia się owiec, strzyżenia itp.), hodowla owiec wymaga większego nakładu siły roboczej. Aby pomóc hodowcom w znalezieniu siły roboczej poza ich gospodarstwami, trzeba utworzyć, przy wsparciu finansowym programy/narzędzia pomocy, które umożliwiłyby lepszą komunikację między hodowcami

oraz udostępniałyby pracowników sezonowych. Te programy/narzędzia pomocy powinny być dostępne dla wszystkich hodowli owiec, włącznie z tymi o małym rozmiarze.

30. W końcu, prawdziwe wsparcie dla młodych powinno uzupełnić wysiłki poczynione w kwestii komunikacji oraz nauczania.

Rewaloryzacja wełny i produktów ubocznych innych niż wełna

31. Pomimo wielu atutów, wełna jest obecnie niedocenianym naturalnym produktem. Najczęściej w hodowli owiec, wełna jest jedynie współproduktem, którego koszt ledwie pokrywa koszty strzyżenia. Ponadto, legislator europejski klasyfikuje surową wełnę jako uboczny produkt z ryzykiem⁴ i bierze pod uwagę czynienie tego również w przyszłości. Władze publiczne muszą ocenić wpływ tej klasyfikacji w kwestii ekonomicznej oraz w kwestii ryzyka sanitarnego, a następnie przejrzeć decyzje, biorąc przy tym pod uwagę zasadę proporcjonalności w stosunku do ryzyka.
32. Tak samo wygląda sytuacja dla produktów takich jak skóry, wnętrzności i inne.
33. Wprowadzanie na rynek wełny przeznaczonej do celów technicznych nie powinno w praktyce powodować wzrostu obciążeń administracyjnych, wprowadzających dodatkowe koszty i przesadne kontrole hodowców. Tak samo, jeśli chodzi o wymogi legislacyjne stosowane dla transportu surowej wełny przeznaczonej na przetwórstwo, szczególnie wymogi w dziedzinie homologacji pojazdów wykorzystywanych do transportu.
34. Wzmocnienie badań mające na celu poszukiwanie nowych dróg wykorzystania wełny. Zachęcanie (np. natury podatkowej) do rozwoju działalności takich jak przetwórstwo rzemieślnicze lub przetwórstwo do wykorzystania przemysłowego wełny (na przykład izolacja cieplna i dźwiękowa) powinno zostać wdrożone.

-

-KONIEC-

⁴ COM(2008)245 wersja ostateczna: wniosek Parlamentu Europejskiego dotyczący rozporządzenia Rady ustanawiającego zasady sanitarne dla zwierzęcych produktów ubocznych, nieprzeznaczonych do konsumpcji dla ludzi, 10/6/2008